

Fiskaaling -Havbúnaður 5

Framtaksleiðir innan havbúnaðin

- Vit eiga at eggja komandi ættarliðnum at gerast havbúnaðarmenn- og kvinnur
- Uppliva havheimin sum froskmenn
- Byggja serfæroyskt akvarium
- Eiga ikki at brúka syntetisk fóður
- Hóast »pinkutjóð« í tonsum — so stórir í dygd

»3 vegir føra til undirgang«, segði Pompidou, »Kvinnur, spæl og serfrøðingar. — Hin mest hugnaligi er við kvinnum, hin skjótasti er við spæli, men hin mest sikri er við serfrøðingum«.

Mær nýtist neyvan at nevna dømi um, at eisini hjá okkum hefur henda yvirtrúgv uppá serfrøðingar ført til »undirgang« — og verður áframt at gera tað, um vit ikki læra okkum at skilja, at serfrøðingurin í veruleikanum er eitt vanligt menniskja við hollari vitan innan eitt nógv avmarkað øki, men tíværrí aloftast bert við litlum og

Orðaskifti um fiskaaling og havbúnað

ongum praktiskum livsroyndum.

Japanska supermaktin

Um allan Vesturheimin »leita« samfelagsgranskarar og aðrir serfrøðingar eftir orsökini til, at idnaðarlond sum t.d. USA,

Vestur-Týskland, Stóra Bretland, Frakland, Svøríki, o.s.fr. stóðugt dragna aftur úr í mun til teknologisku supermaktina Japan.

Serstakliga í USA, V. Týsklandi og Svøríki eru teir læru yvirhøvur samdir í, at í hvussu so er tvær av grundunum helst eru:

1. Torvandi dirvi at kvetta við ti vanabundna — ella sagt eitt sindur órvisi: Torvandi dirvi at hugsa og virka eftir »óvanligum« leiðum. (Menniskjan nýtir sum kunnugt í dag bert umleið 1/4 av heilanum, so móguleikarnar hava vit!)

2. Ein nærum óhugnalig trúgv uppá »eksperttútalilsir« í mun til álit á menniskju við hollum livsroyndum.

Í hesum sambandi verður ofta vist á eitt nútímans japanskt orðatak, ið ljóðar nakað so-leiðis: »Lurta 4 ferðir so nógv eftir smiðinum sum eftir serfrøðinginum!«

Føddur við...

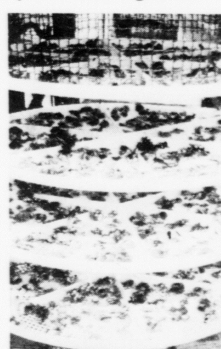
Eins og sagt verður um norðmannin, at hann er »føddur við skium á beinum«, verður sagt um feroyingin, at hann er »føddur við ár í hond«.

Men tað er ikki tilvildarligt, at Noreg í mun til fólkatalið er skitjóðin fram um allar aðrar, ella at Feroyar í mun til fólkatalið er fiskivinnutjóðin fram um allar aðrar. —

Tað er umhvørvið, ið hevur skapt hesi eyðkenni.

Skitjóðin Noreg: Kavaloddu fjøllini, jøklarnir, friðurin í tí óspiltu, vøkru náttúruni og upplivanin — gleðin — at ferðast á skilum í hesum undurfagra umhvørvi sum barn, sum unglingi og sum tilkomin.

Fiskivinnutjóðin Feroyar: Havið í logn, havið í

Kurvarnar eru á tremur við ostruynguli. Eisini henda skeiðfisk eiga vit at royna at ala í Feroyum

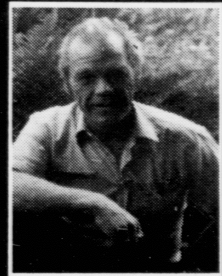
ódn, upplivanin sum barn at vera skipari á sjálvbygnum flaka, at fanga sil, glasáll og krabbar, at fiska murtar og ulku, ella upplivanin sum unglingi í fjørðinum við snøri, á seiðabergi, at siggja trolarar og linuskip landa, at egna linustampar o.s.fr.

Ikki romantikkur

Romantikur? Nei, tvørturímóti. Tilik upplivan er

sjónarmið

Tórnóður Dahl,
idnaðarráðgevi
skrivar:

uttan iva av týðningarmestu livsroyndum feroyingsins. — Royndir, ið tíverri so alt ov nógvir serfrøðingar antin ikki hava ella kveða, tað er ikki víðaliga nokk at viðganga týðningin av slíkum livsroyndum, tí tær kunnu hvørki vígast mótast, edv- víðgerast ella roknast út í krónum og oyrum. —

— Og kanska tú, sum lesur hetta, nú skilur betri ta djúpri meiningina við orðum Pompidous og við japanska orðatakinum, sum eg endurgav frammanfyri, og tí heldur mær til góðar, at eg havi brúkt so nógvir linjur — óðrumegin at flongja serfrøðingin og hinumegin at leggja dent á stóra týðningin av hollari livsroynd innan tað økið, ið skal geva okkum »okkara dagliga breyð«.

Lat tó hetta verða sagt beinan vegin so eingin misskiljingur skal standast av tí: Serfrøðinginn kann nútímans samfelagið ikki vera fyrri uttan. — Men hann fær tó altíð fatur á — hann verður mongdaframlæddur á lærðu háskulunum kring allan heim.

Havbúnaður í dag og í morgin!

Týðningarmesti spurningur hjá okkum, tá tað snýr seg um havbúnaðin vil sostatt vera: Hvørji framtøk eiga og megna vit at seta í verk í dag, sum vilja geva okkum slíkar livsroyndir, at feroyingurin um t.d. 20 ár verður skirdur ikki bert »føddur við ár í hond« men eisini: »føddur við skeljum í hond?«

Eg havi eina »uppskrift«, men hon er so sanniliga eisini treytað av, at vit háva dirvi at kvetta við vanabundin menningarmynstur — dirvi at ganga leiðir sum »Teknologisk Institutt« helst sigur er tað reina slutur.

Uppskriftn ljóðar:

1. Steðgið beinanvegin allar ætlanir, ið liggja fyrri um bygging av hesum reypandi klorvatns svimjihøllunum (Tað er jú sum kunnugt eisini prógvað, at klor elvir til krabbamein).

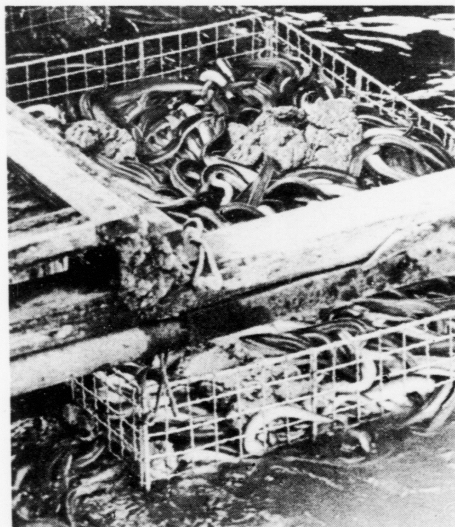
2. Nýt ein litlan brotpart av tí, sum hesar hallir koma at kosta til at girða inni hóskaði (kyrrir) hyljar við strendurnar í okkara firðum og sundum. Hevur bygdin/býurin einki tilíkt nýtiligt øki, ella er fjørðurin kloakddálkaður — sprong so út ein hóskaði hyl í helluna, legg eitt rør út í streymasjógv og pumpa henda reina, sunna sjógvinn í hylin í so stórum nøgdum, at tilsetan av klor ikki er neyðugt.

3. Keyf fyrri ein annan litlan brotpart av tí svimjihallirnar kosta froskmannsbúnað (»4 mm váttrakt«) til øll skúlabørn og »unglingar og lær tey at væla um hann. (Til kunning skal her bert stutt viðmerkast, at búnaðurin hevur tann eginleika, at vatnið lekur so seint gjøgnum hann, at hitin frá líkaminum fær stundir at hita upp sjógvinn sum kemur at kroppinum til umleið 30–35 C. sjálvt um hitin í sjónum annars bert er 3–4 C. Tá tú svimur í slíkum búnaði er tað tí sum svam tú í einum hyl har vatnið var 30–35 C).

4. Nýt hyljarnar til at læra tey at svimja við fitjum og at nýta froskmannsmasku (»brillur«), so tey kunnu uppliva gleðina við at siggja tann ótrúligt vakra, livandi og fjølbroytta heiminn undir vatnsskorpuni.

5. Aftaná fylltu 16 ár skal øllum standa í boði ókeypis veruligt froskmannskleið (læra at nýta lufttöl,

Framhald á síðu 12

Állur er eitt av teimum havdjörum vit eiga at leggja dent á at ala í framtíðini. Her verður állur fòðraður í sjálvri vatnivirflatuni